

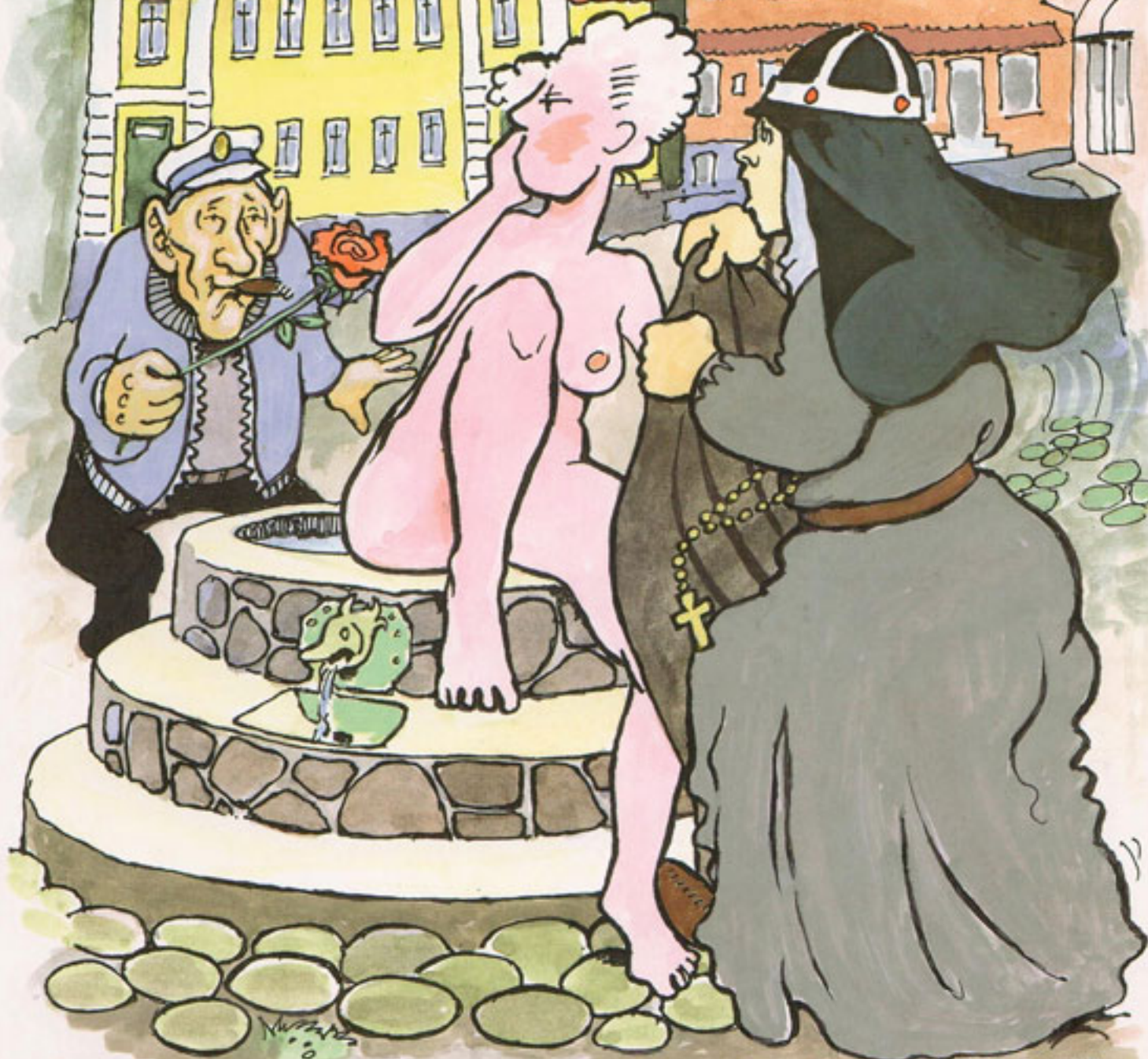
COWBOYHORNET

NOHR
BYENS KÆLT
DÆGGE i 50

DEN SKINDBÆRLIGE HISTORIE OM DANMARKS MINDSTE
KØBSTAD

MARIAGER

TEGNET OG FORTALT AF PER SLOTH CARLSEN
EGET FORLAG

'Mister Mariager' alias Nøhr

Gift og grøftekanter

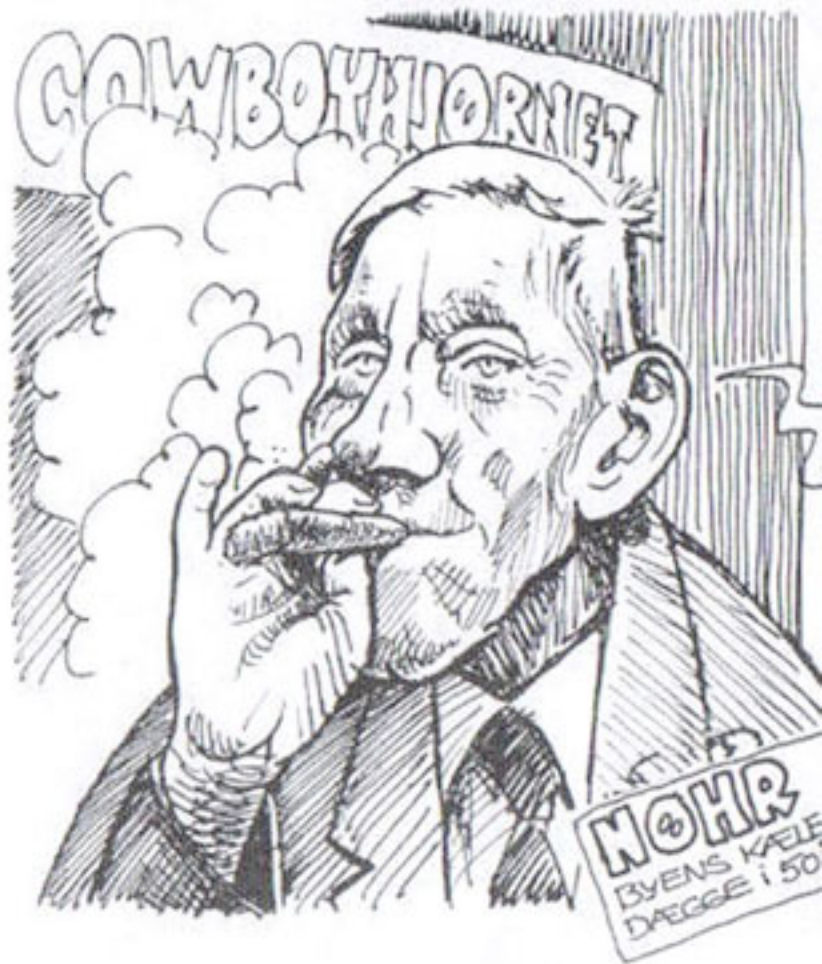
Overdreven brug af pesticider og nitrat ændrer de danske grøftekanter. Forskelligartetheden ofres. Der bliver kun få stærke ensartede kulturer tilbage. Bynke og brændenælder.

Menneskets behov for at kunne styre alt ensretter ikke blot markens kulturer (ærgeligt, at brakmarkerne gik i brok), men altså også de omkringliggende grøftekanter, der tidligere bar blomsterforskelligheden videre til næste generation. Men mennesker er også blomster, som jeg læste det i Bjergprædikenen her ved Niels Nøhrs bisættelse. Også forskelligartetheden blandt mennesker trues af muligheden for at sortere "fejl" fra i graviditeten og gøre børn til elitære projekter i stedet for gudskabte blomster i alle farver.

Brosten og mærkelige gangarter

Det var ikke til at se, om det var præstens røde høns eller Nøhrs gangart, der var årsag til, at bilerne langsomt sneglede sig op ad Fuglsangsgade.

Hænderne på ryggen, let buet forover, vuggende, småpludrende og småbab-bende på en cigarstump - et pitstop ved opkørslen til præstegården gav bilkøen en mulighed for at speede op, mens Nøhr hentede en af præstens cigaretter eller lettede sig for en tår vand før næste bjergetape på vejen mod det, der havde været hans trykke base i generationer.

Nøhr og Napoleon

Nøhr havde mange baser i byen. En af de vigtigste gennem mange år var Cowboyhjørnet og Hans Jørgen. - -

"Nåh, hed han Niels?" sagde en til mig i går, "vi kender ham kun som Nøhr" - og kendt var han, ja, lige så kendt på sin egn, som Napoleon var det på sin, og knapt halvanden meter var han også, ligesom Napoleon - men dobbelt så gammel blev han altså, før han mødte sit Waterloo og sin skaber.

Nøhr var vel ikke nogen arbejdshest, men han havde et veludviklet socialgen. Tog gerne på besøg hos familien og hos Minna og Gert og deres børn. Han elskede fester - også fester, hvor han blev fejret og var klædt flot på.

Nøhr som finansminister

"E-rik, E-rik!" råbte han, hvis han så mig i haven eller i kirken, og hans smilerynkede ansigt lignede en flækket træsko. Vi havde været venner fra første dag, vi kom til Mariager - men overalt i Mariager var Nøhrs

venner og Nøhrs baser. Havde Nøhr været finansminister, havde han kunnet løse både vores finanskrise og avisernes faldende oplagstal. Man kunne jo bare gøre aviser til penge og handle med dem både om cigarer, øl og heste. Og han havde jo set dybere. Penge er kun papir og vedtagens værdi.

Lykke er -

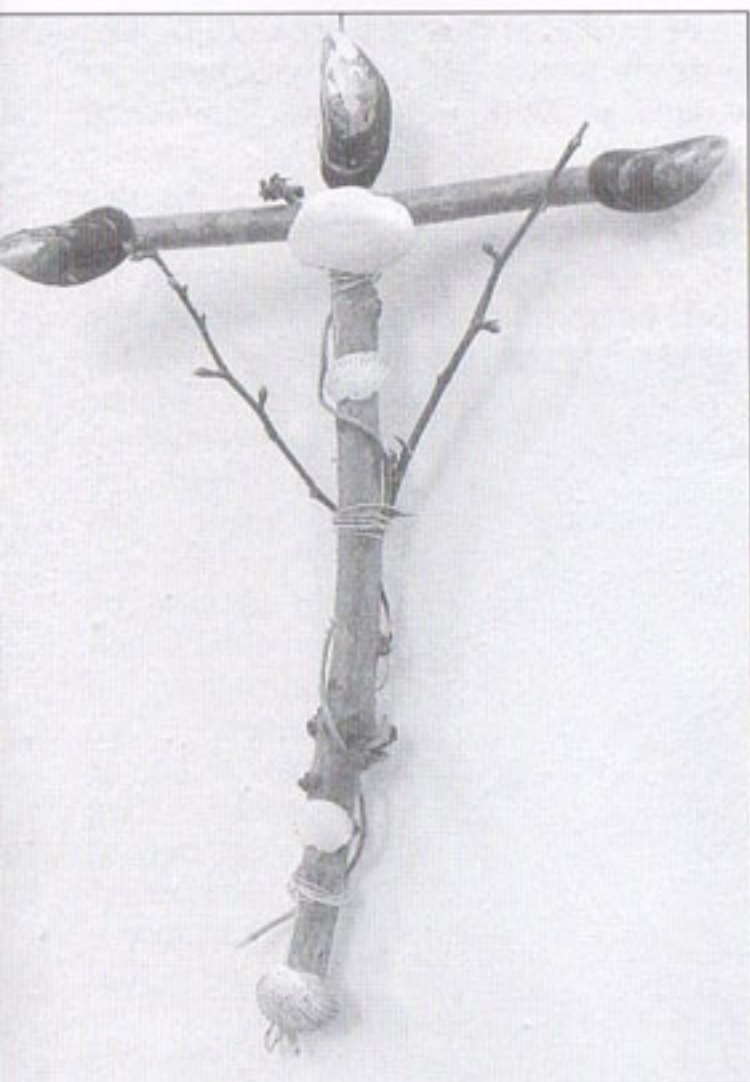
Hunden Nuser sidder og filosoferer i en stribe: "Nogle er blevet katte, andre mennesker og atter andre hunde. Gad vide hvorfor jeg blev en af de lykkelige."

Hvad er den dybeste grund til glæde og lykke? - "Lykken er ikke gods eller guld, lykken er ikke storhed og ære," - sådan synger vi - og vi ved godt, at det lyder rigtigt, og vi ved godt, at vi med vort liv viser, at vi ikke tror en døjt på de fine ord. Men at se Nøhr stå en sommerdag i Sognegården i Mariager, før det blev politisk korrekt at ryge udendørs, og tågen i Sognegården lå næsten uigennemtrængelig hen over flødeskumslagkagerne og de spændte maratonrygende Sødisebakkebeboere, - at se Nøhr som en Diva stå ved flyglet med en overrumplet organist som akkompagnatør og synge: "Du burde købe dig en tyrolerhat", - det er vel meget nær lykke.

Tiden og pengene æder sine børn

Vi var for et par dage siden sammen med nogle af de unge hurtige og smarte nyrige, - de er ansat i Sonofon eller IBM eller et forsikringselskab eller lignende, - de tjener hurtige penge, de taler hurtigt, de ryger hurtigt og kører stærkt, - tid er penge og tiden og pengene æder sine børn. De ligner vel lidt Stein og Erik og Anni. De blomstrer hurtigt op, visner igen i hast, når en vind farer henover. -

"Vi kunne ikke leve uden," sagde de gang efter gang, - "vi kunne ikke leve uden mobiltelefon, IT, hurtige biler," - "vi kunne ikke leve uden friheden," siger de og viser alt, hvad de for frihedens skyld har bundet

sig til, - og hvad de for hastighedens skyld farer forbi.

Skyggeeksistens i sommersonne

Sådan var Nøhrs liv ikke, - ja, hans liv var måske lige det modsatte, - - - han blev født på Aaby Hede en senvinterdag i det år, hvor de vise talte meget om den dengang største hæslige krig i Europa og revolutionen i Rusland - og han anede det ikke, og det bekymrede ham ikke. Han var søn af arbejdsmand Otto Kristensen Nøhr og hustru Johanne Kirstine. Han var den næstældste af 6 børn, og endnu før de rigtig vidste, hvad der var galt med den bette, bar de ham en forårsdag ind i Aaby kirke ved Jammerbugten for at overlade hans liv i Guds hånd. De gav ham navnene Niels Kristensen Nøhr. Han blev født i vintersol, og hans liv blev et liv på skyggesiden blandt skyggeeksistenser, skønt han strålede over byen som en sommersonne. -

70 år på Sødisebakke

De unge nyrige vil leve brændende i solens lys. - - "Skulle jeg leve i skygge uden fart på, - uden penge og venner, ville jeg dø," siger de. - - Hvad fik Nøhr til at leve i glæde i skygge i næsten et århundrede - langt de fleste, ja næsten 70 af årene på Sødisebakke? - - hvad får et menneske til at leve og skinne som en sol i glæde? - - altså, ganske rigtigt, ikke gods og guld og solskin og gode evner og talemåder, som kommer til en udefra, som falder på en eller rammer i ens turban, - men langt snarere noget, som man får med sig af Gud selv indeni. -

Et menneskes værdi

Videnskabsmænd har regnet ud, at et menneske er ca. 35 kr. værd. Nemlig den samlede pris for de stoffer (cellulose, æggehvide, kalk, kulstof osv.) som er i et menneskes krop. Andre siger, at det jo bare er værdien af en død. Et levende menneske indeholder meget vigtige stoffer til næsten 1,5 millioner kroner. Forsikrings-selskaber regner et menneskes værdi som 40 gange årslønnen - mellem 10 og 20 millioner, - for Nøhr ville det ligge meget lavere og for Napoleon med.

Man kan også beregne et menneskes værdi på en helt anden måde: hvad koster det at slå et menneske ihjel i krigen. I Japan blev mennesket nedskrevet til skyggen på en mur, - men de havde jo skæve øjne. I 1. Verdenskrig kostede det ca. 25.000 kr. I 2. verdenskrig regnede man ud, at det ca. kostede 750.000 kr. gennemsnitligt at slå et menneske ihjel. I Irak blev prisen mange gange større. -

Hvad er et menneske værd, - en videnskabsmand, en åndssvag, en fodboldspiller, - - hvad er det menneske værd, jeg ikke kan fordrage, og hvad er det menneske værd, som jeg elsker -?

Godt, vi blev født, før aborten - -

"Der er intet nyt under solen," siger man. - "Han skulle aldrig have været født,"

sagde man. - "Hvad sagde vi?" sagde folk. - "Han er ikke noget værd." Ja selv huslægen havde anbefalet en abort.

Hans fader var drikfældig sanger, havde haft syfilis, moderen tuberkulose. Det første barn blev født med syfilis - et var døvt og havde tuberkulose, - der var seks børn i alt. - Lægen sagde om moderen, at hun ikke kunne tåle at føde flere stakler - og verden var også bedst tjent uden endnu et barn på forsørgelsesvæsenet - -

Han blev født den 16. december, det lille skravl, og blev i hast nøddøbt den 17. december. Man gav ham navnet *Ludwig van Beethoven*, og han blev en af de største skikkelser i musikhistorien, - han døde ca. 100 år før, endnu et bette skravl så dagens lys i Aaby ved Jammerbugten.

- I dag var Ludwig van Beethoven og Nøhr måske ikke blevet født - det gør verden fattigere på musik - på

glæde og på variation af gangarter på grøftekanter og på medfølelse. "Verden er bedst tjent med..." siger vi og ser kloge ud i ufattelig uvidenhed.

Men hvorfor er nogen de heldige. Hvorfor Nøhr, hvorfor Nuser?

Jeg gjorde det så godt, jeg kunne

Pär Lagerkvist fortæller i *Det evige smil* om de døde mennesker i evigheden, der går og går i millioner af år for at finde Gud og få forklaring på det meningsløse.

Da de har gået længe ser de en gammel mand stå og save brænde under en lygte,

og de kan se, at det må være Gud. De kloge og viseste går foran millionerne for at anklage Gud. Deres øjne flammer af hellig harme.

"Du er Gud," begynder de, - og den gamle nikker forlegent.

"Vi er de levende, som har kæmpet og troet, og som har famlet os frem gennem mørket, hvor ingen kan finde vej, som har søgt helt ud til vort væsens yderste grænser, hvor det forblødte i ensomhedens

kval. Hvad har du ment med os?" -

Gud så stille ud over det bølgende hav af millioner. Den gamle bøjede hovedet: "Jeg har gjort det, så godt jeg kunne," sagde han stille. - Men de stod endnu med hver deres hjertes kval og råbte: "Hvorfor, hvorfor?" - Og han svarede: "Jeg har gjort det så godt for jer jeg kunne."

De fortsatte: "Du har givet os sol

og glæde, du har ladet os beruse os i det dejlige liv, i morgenens væde, når træer og blomster dufter: hvorfor?"

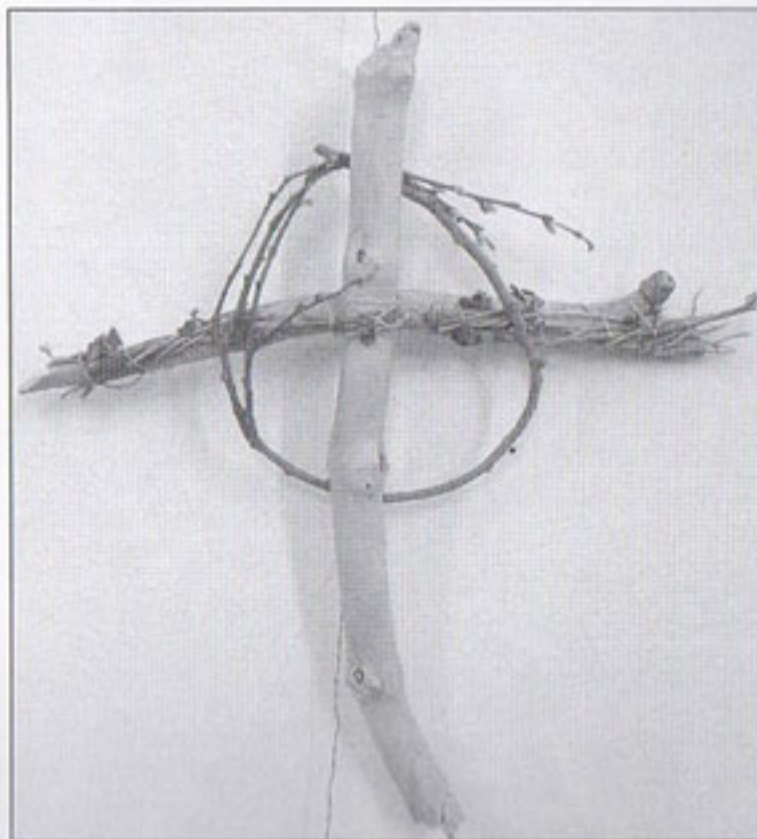
De ville have svar på alt, - glæden, sorgen, meningen og det meningsløse, retfærdigheden og uretfærdigheden, lykken og alle fejlene i skaberværket.

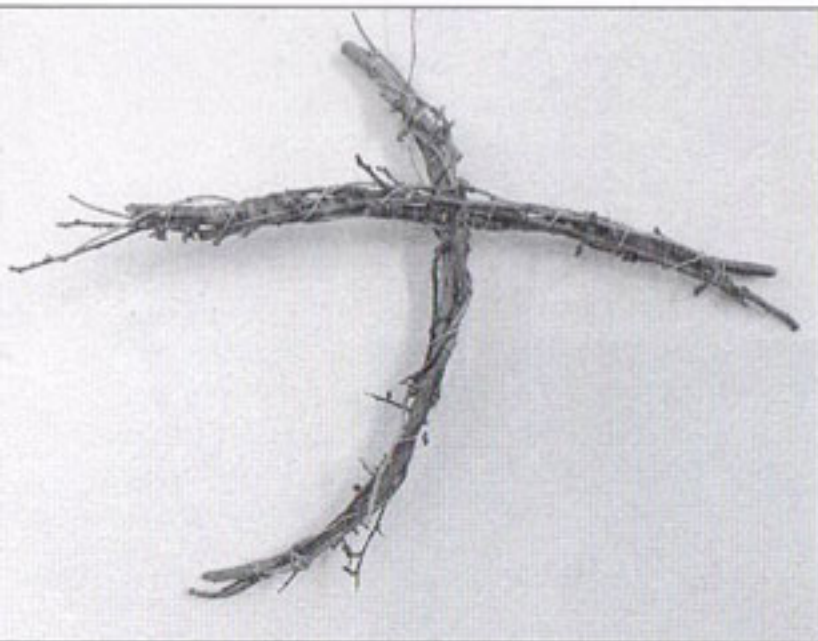
Dengang var jeg bare lykkelig

Inde blandt milliarderne stod der en uoverskuelig skare af for tidligt døde små børn. Dem valgte de at føre frem som anklage mod Gud, og menneskene råbte bittert:

"Hvad har du så ment med dem, hvad har du ment med disse små?"

Børnene stod lidt forlegne, de vidste ikke,

hvad de skulle, men så kravlede de op på den gamles knæ og bøjede sig ind imod ham, så han kunne holde om dem med armen.

Store tårer brød frem i den gamles øjne. Han strøg varsomt over deres hoveder:

"Dengang var jeg bare lykkelig," sagde han så stille, at alle kunne høre det.

Og alle menneskers øjne fyldtes med tårer, - de stod og så på Gud, - mændene søgte at holde deres bevægelse tilbage, kvinderne hulkede, hver mor så, at det var hendes sårede barn, der sad på Guds knæ. Der skete et under med dem, - de anede,

hvem han var, de ædle efter hans udtalte tanke, de andre, hjertemenneskene, der ikke havde råd til at være ædle, efter det med børnene. Deres hjerte var fuldt, og de forlod sig selv for at være hos det, der var sket med dem.

Måske skulle vi opstille en "Nøhrfigur", der kunne minde os om rigdommen i forskelligheden.

Lagerkvists lange vandring til Gud med spørgsmålene om mening afløste Gud med sin vandring til os med svaret: "Forskellighedsartetheden i skabelsen er skønheden og lykken. Friheden til at vælge det gode eller det onde er min største og mest smertelige gave og opgave til jer. Det er kærlighedens pris, som jeg selv betalte for jer og for Nøhr."

Nu kan Nøhr konfrontere Gud med alle de spørgsmål, han aldrig kunne stille - eller fortsætte med at synge tyrolerhatten i englekoret og i vore smilende minder. Som vi sang det i salmen, han havde valgt:

*Så rejse vi til vort fædreland,
der ligger ej dag i dvale
der stander en borg så prud og grand
med gammen i gyldne sale,
så frydelig der til evig tid
med venner i lys vi tale.*

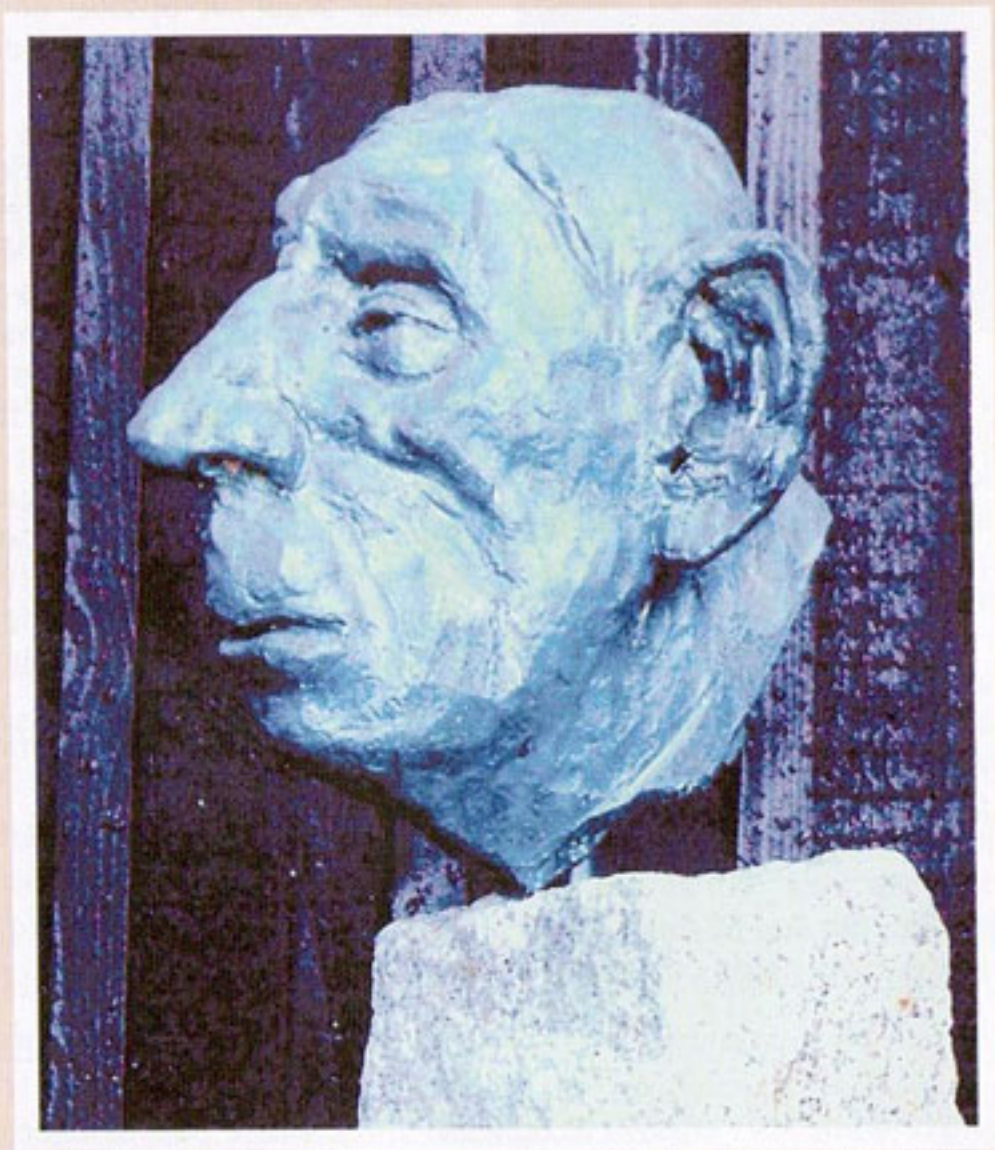
Knud Erik Lægsgaard

De fotograferede kors er lavet af eleverne fra 4. klasse på Mariager Skole og var ophængt i kirken i ugerne op til påsken.

Sogneindsamlingen

den 1. marts indbragte 17.542,50 kr.

Tak til alle giverne, indsamlerne og Hobro Sparekasse for det flotte resultat.

Per Sloth Carlsens buste af Nørre.